

DLL-001-015404

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

May / June – 2015

406 - Sociology

(Sociology of Voluntary Organization) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 015404

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- 1 1000 શબ્દોમાં જવાબ લખો. (કોઈ પણ એક) 14
- (1) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો જણાવો.
- (2) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાનો અર્થ આપી તેનું મહત્વ જણાવો.
- (3) ભારતમાં સ્વૈચ્છિક સંસ્થાનું પ્રદાન જણાવો.
- 2 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (500 શબ્દોમાં) 10
- (અ) પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે એક)
- (1) ગ્રામ વિકાસ અને સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ
- (2) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાનું સ્વરૂપ
- (બ) કોઈપણ એકનો જવાબ આપો. 10
- (1) સ્વૈચ્છિક સંગઠનનું વહીવટી માળખું.
- (2) સ્વૈચ્છિક સંસ્થામાં કલ્યાણ રાજ્યની ભૂમિકા ચર્ચો.
- 3 50 શબ્દોમાં જવાબ લખો.
- (અ) કોઈપણ બેના જવાબ લખો.
- (1) પ્રોજેક્ટ ઘડતરની સમજૂતી આપો.
- (2) રામન ફાઉન્ડેશન
- (3) ટ્રસ્ટ એક્ટ સમજાવો.
- (4) ગુજરાતમાં સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓનું પ્રદાન સમજાવો.

(બ) કોઈપણ બેના જવાબ લખો. 10

- (1) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાનાં કાર્યો
- (2) શહેરી વિકાસ અને સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ
- (3) સામાજિક ક્ષેત્રોમાં સ્વૈચ્છિક સંસ્થાની ભૂમિકા
- (4) ભારતમાં આયોજીત પરિવર્તન લાવવામાં સ્વૈચ્છિક મંડળોની ભૂમિકા સમજાવો.

4 નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ લખો. 06

- (1) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ કઈ વિચારસરણી પર ચાલે છે?
- (2) ગ્રામ વિકાસ માટે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ શું કાર્ય કરે છે?
- (3) સ્વૈચ્છિક સંસ્થા એટલે શું?
- (4) ગુજરાતની પાંચ મહત્વની NGOના નામ આપો.
- (5) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ શેના માટે કાર્યરત છે?
- (6) ઉડાન વેલ્ફેર ફાઉન્ડેશનના મુખ્ય કાર્યો જણાવો.

5 M.C.Q. 10

- (1) ભારત સરકારે 1966 માં કઈ સંસદીય સમિતિની રચના કરી હતી.
(A) પ્રથમ (B) બીજી
(C) ત્રીજી (D) ચોથી
- (2) લઘુમતીપંચ ક્યારે નીમવામાં આવ્યું?
(A) 1975 (B) 1978
(C) 1947 (D) 1980
- (3) કઈ પંચવર્ષીય યોજનાનાં વિકાસમાં સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓનું મહત્વ સ્વીકારવામાં આવ્યું?
(A) છઠ્ઠી (B) આઠમી
(C) સાતમી (D) નવમી

- (4) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ વિકાસમાં ની ક્ષમતાને મજબૂત બનાવે છે.
- (A) સમુદાય (B) બિનનિવાસી ભારતીય
(C) ગ્રામીણ (D) શહેરી
- (5) વર્તમાનમાં કઈ પંચવર્ષીય યોજના ચાલુ છે?
- (A) દશમી (B) બારમી
(C) અગિયારમી (D) તેરમી
- (6) સુલભ ઇન્ટરનેશન સ્વૈચ્છિક સંગઠનનું મુખ્ય કાર્ય કયું છે?
- (A) સ્વાસ્થ્યની જાળવણી (B) શૌચાલયનું નિર્માણ
(C) ગ્રામ વિકાસ (D) શિક્ષણ વિકાસ
- (7) સ્વયંસહાયતા સમૂહનો ખ્યાલ 1975માં કોણે વિકસિત કર્યો?
- (A) પ્રો. મોહમ્મદ યુનુસ (B) ઈલા ભટ્ટ
(C) મેઘા પાટેકર (D) રાજીવ ગાંધી
- (8) ભારતમાં લોકતંત્રને સમૃદ્ધ બનાવવામાં ની ભૂમિકા મહત્વપૂર્ણ છે.
- (A) એન. જી. ઓ. (B) સંસ્થા
(C) મંડળ (D) જૂથ
- (9) SEWAનું પૂર્ણ શું છે?
- (A) Self Employed Women Association
(B) Social Economical Women Association
(C) Social Education Women Association
(D) Self Employed World Association
- (10) 'બચપન બચાઓ' આંદોલનનાં ને 2014 માં શાંતિ નોબલ પુરસ્કાર મળ્યો.
- (A) કૈલાસ સત્યાર્થી (B) ઈલા ભટ્ટ
(C) બાબા આમ્ટે (D) પ્રો. મોહમ્મદ યુનુસ

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions are compulsory.

- 1** Write the answer in 1000 words : (any one) **14**
- (1) Define voluntary organization and explain its types.
 - (2) Define voluntary organization and explain its significance.
 - (3) Explain contribution of voluntary organization in India.
- 2** Write the answer in 500 words.
- (a) Write answer any one : **10**
- (1) Rural Development and Voluntary Organization.
 - (2) Nature of Voluntary Organization
- (b) Write answer any one :
- (1) Administrative structure of voluntary organization.
 - (2) Discuss the role of welfare state in voluntary organization.
- 3** Write the answer in 50 words :
- (a) Write any two questions : **10**
- (1) Explain project development.
 - (2) Raman foundation
 - (3) Explain Trust Act.
 - (4) Explain the contribution of voluntary organization in Gujarat.
- (b) Write the answer any two questions : **10**
- (1) Functions of voluntary organization.
 - (2) Urban Development and Voluntary Organization.
 - (3) Role of voluntary organization in social fields.
 - (4) Explain the role of voluntary organizations in planning change of India.

4 Give answer in one and two sentences : 6

- (1) In which thinking voluntary organizations works ?
- (2) What is the function of voluntary organization for Rural Development ?
- (3) What is meaning of voluntary organization ?
- (4) Give the name of main five NGO of the Gujarat.
- (5) What is the functions of voluntary organization ?
- (6) State the main function of Udan Welfare Foundation.

5 Answer all MCQs 10

- (1) Which parliamentary committee was established by Indian Government in 1966 ?
 - (A) First
 - (B) Second
 - (C) Third
 - (D) Fourth
- (2) When was minority commission established ?
 - (A) 1975
 - (B) 1978
 - (C) 1947
 - (D) 1980
- (3) In which no. of five year plan accepted the importance of voluntary organization in development ?
 - (A) 6th
 - (B) 8th
 - (C) 7th
 - (D) 9th

- (4) Voluntary organization does strong the capacity of _____ in the development.
- (A) Community
 - (B) NRI
 - (C) Rural
 - (D) Urban
- (5) Which five year plan continues at present ?
- (A) Ten
 - (B) Twelve
 - (C) Eleven
 - (D) Thirteen
- (6) Which is the main function of Sulabh in voluntary organization ?
- (A) Health care
 - (B) Toilet Arrangement
 - (C) Rural Development
 - (D) Education Development
- (7) Who developed the concept of self help group in the 1975 ?
- (A) Prof. Mahmmad Younus
 - (B) Ila Bhatt
 - (C) Megha Patekar
 - (D) Rajiv Gandhi
- (8) The role of important for prosperous democracy in the India
- (A) NGO
 - (B) Institute
 - (C) Association
 - (D) Group

- (9) What is the full form of SEWA ?
- (A) Self Employed Women Association
 - (B) Social Economical Women Association
 - (C) Social Education Women Association
 - (D) Self Employed World Association
- (10) _____ has got the Shanti nobel award in 2014 for (chidness) 'Bachpan Bachao' Movement.
- (A) Kailash Satyarthi
 - (B) Ila Bhatt
 - (C) Baba Amte
 - (D) Prof. Mahmmad Younus.
-